

นางนิตฐา วงศ์ปัดสา
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒

คำประกาศเกียรติคุณ
นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน
ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา เกิดเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ เป็นบุตรของ นายอำพร และนางนารี สมบูรณ์ ปัจจุบันอายุ ๔๘ ปี ภูมิลำเนา อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านกองโพน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี สมรส กับ นายรังสฤษฏ์ วงศ์ปัดสา มีบุตร - ธิดา รวม ๔ คน อาชีพ ช่างทอผ้า ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๗ ถนนวิระเกษม ตำบลเขมราฐ อำเภเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา เป็นผู้มีความสนใจและชื่นชอบในศิลปะทอผ้าและการทอผ้าฝ้ายมาตั้งแต่เยาว์วัย ด้วยความคุ้นเคยและคลุกคลีกับสภาพแวดล้อมในหมู่บ้าน ที่ชาวบ้านทุกครัวเรือนมักทอผ้าฝ้ายไว้ใช้เองหลังฤดูทำนา ดังนั้น ธนิษฐา วงศ์ปัดสา จึงใช้เวลาหลังเลิกเรียนและวันหยุด ช่วยมารดาทอผ้ามาตั้งแต่เด็ก ๆ จนมีความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญในวิธีการทอผ้าฝ้าย ตลอดจนกระบวนการขั้นตอนในการทำเส้นฝ้าย และการย้อมสีแบบธรรมชาติ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ภายหลังเมื่อสมรสแล้ว นางธนิษฐา ได้ย้ายเข้าไปอยู่กับครอบครัวของสามี ซึ่ง ณ ที่นี้เองที่ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจและส่งเสริมพื้นความรักในศิลปะบนผืนผ้า จากที่มีอยู่เป็นทุนเดิม ได้กลายเป็นความรู้ส่งเสริมให้ นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา ได้มีกำลังใจในการพัฒนาการทอผ้าฝ้ายทอมือให้ขยายขึ้นด้วยเพราะครอบครัวของสามี มีพื้นเป็นตระกูลเจ้าเมืองเก่าและเป็นคลังผ้าโบราณ ทั้งยังเก็บรักษาข้อมูลและความรู้ความเป็นมาของผ้าโบราณทุกชิ้นไว้เป็นอย่างดี ดังกล่าวได้เป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญให้ ธนิษฐา วงศ์ปัดสา ได้มุ่งมั่นในปณิธาน ทำหน้าที่เป็นผู้สืบสาน สร้างสรรค์และดำเนินการเกี่ยวกับ การทอผ้าฝ้าย และได้ริเริ่มขยายองค์ความรู้ออกไปสู่ชุมชน โดยการรวบรวมสมาชิก และพัฒนาเป็นกลุ่มทอผ้าฝ้ายแท้ทอมือเขมราฐ อำเภเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี โดย นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา ได้นำเรื่องราวของลายผ้าโบราณเมืองเขมราฐธานี มาสืบสานต่อยอดพัฒนาเป็นผ้าฝ้ายทอมือมัดหมี่ย้อมครามใหม่จนประสบความสำเร็จ เป็นที่รู้จักในวงการผ้าฝ้ายทอมือ ของจังหวัดอุบลราชธานี และตลอดจนในระดับประเทศและระดับสากล จนเป็นที่ประจักษ์และยอมรับแก่สาธารณชนโดยทั่วไป

นอกจากนี้ นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา ยัง เป็นผู้เสียสละและอุทิศตน เพื่อการเผยแพร่ความรู้ให้แก่เยาวชน สาธารณะชน ตลอดจน ผู้สนใจทั่วไป ด้วยการได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษา ในโครงการของทางราชการต่างๆ ทั้งยังเป็นผู้อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือสังคม ในด้านอื่นๆ ให้แก่ สังคมและชุมชน ทั้งหน่วยงานเอกชนหลายหน่วยงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆเป็นการตอบแทน ด้วยความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์ผลงาน และความเพียรพยายามในการเผยแพร่ ตลอดจนทั้งการอุทิศตนในการช่วยเหลือ และสร้างสรรค์สังคม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

นางธนิษฐา วงศ์ปัดสา จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

อุบลราชธานี ในปัจจุบัน โดยมีพัฒนาการของการสืบสาน สร้างสรรค์ภูมิปัญญาการทอผ้าฝ้ายมัดหมี่ ย้อมครามเขมราฐ ด้วยการรวมกลุ่ม ที่คนรักการทอผ้าในชุมชนตำบลเขมราฐ โดยได้ชักชวนสมาชิกในชุมชนที่ประกอบอาชีพทอผ้ารวมกันจัดตั้ง “กลุ่มฝ้ายแท้ทอมือเขมราฐ” และสร้างเครือข่าย ขยายผลสู่คนสนใจการทอผ้าอำเภอเขมราฐผ่านอุปสรรคนานัปการและประสบความสำเร็จในที่สุด มีคนสนใจและเข้าร่วม และเข้ามาลงพื้นที่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนที่พานักเรียนมาศึกษาดูงานหรือสถานีโทรทัศน์ที่เข้ามาถ่ายทำเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลายรายการ มีการเปิดให้ผู้คนเข้ามาศึกษาดูงาน ดูผ้าเก่าและทดลองย้อมหรือทอผ้าที่เป็นผ้าฝ้ายจากธรรมชาติจากกระบวนการทำมือ ทำให้ ผ้าฝ้ายแท้ทอมือย้อมครามเขมราฐ เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้รับการสนับสนุนให้เป็นกิจกรรมสำคัญด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เข้ามาให้การสนับสนุนทำให้ ผ้าฝ้ายมัดหมี่ย้อมครามเขมราฐ จากภูมิปัญญาชาวบ้าน ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถยกระดับขึ้นเป็น ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาระดับประเทศ และปัจจุบันได้ขยายผล ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าโบราณสู่สถานศึกษาต่างๆอย่างมากมาย

๔. ผลงานที่ปรากฏต่อสาธารณชน

นางธนัญญา วงศ์ปัดสา ได้ใช้ความรู้ประสบการณ์และความชำนาญในการทอผ้าและมัดหมี่ เป็นผู้ถอดแบบแกะลายผ้าโบราณเขมราฐบุรีธานี จากตำนานเรื่องเล่าและตัวอย่างจากลายผ้าชิ้นผืนเก่ามาเป็นผ้าผืนใหม่ลายโบราณจากบันทึกลายผ้าของนายไพศาล วงศ์ปัดสา จำนวน ๒๔ ลาย คือ ๑. ลายตุ้มโฮม , ๒. ลายฮั่วอ้อมบ้าน , ๓. ลายดาวลูกไก่ , ๔. ลายดาวเคียงเดือน , ๕. ลายเอื้อ ๒ คอง , เอื้อ ๑ คอง , ๖. ลายพานไหว้ครู , ๗. ลายนาคน้อย , นาคชั้นตา , ๘. ลายช่อเทียร , ๙. ลายกาบเทียร , ๑๐. ลายหมี่คอง , ๑๑. ลายเม็ดข้าวสาร , ๑๒. ลายโคม ๕ , โคม ๗ , ๑๓. ลายดอกหญ้า , ๑๔. ลายหมากนัต (สัปประรด) , ๑๕. ลายข้าวหลามตัด , ๑๖. ลายนาคนคู่ (ผ้าห่ม) , ๑๗. ลายเรือสำเภาทอง (ผ้าห่ม) , ๑๘. ลายเรือสุพรรณหงส์ทองคำ (ผ้าห่ม) , ๑๙. ลายดอกกะเจียว , ๒๐. ลายชมสวน , ๒๑. ลายน้ำท่วม , ๒๒. ลายยอดไม้ (หน่อไม้) และ ลายจากคำบอกเล่าของปู่ไพศาล วงศ์ปัดสา ๒ ลาย , ๒๓. ลายหมี่ดอกไม้โบราณ และ ๒๔. ลายหมี่หยาดสายฝน

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

- ๑.รางวัล คนดีศรีเทศบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เทศบาลตำบลเขมราฐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๒.รางวัล ผู้สืบสานตำนานผ้ามัดหมี่บ้านวงศ์ปัดสา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี กระทรวงวัฒนธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๓.รางวัล ชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙
- ๔.รางวัล คนดีศรีเทศบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เทศบาลตำบลเขมราฐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๕.รางวัล ผู้มีผลงานดีเด่นวัฒนธรรมสัมพันธ์ สาขาศิลปกรรม (การทอผ้า) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๖.รางวัล ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน (ช่างทอผ้า – ออกแบบลวดลาย) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ จากสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานมหาวิทยาลัย

